

Козацька пісня в серці лине,
Хоч вже давно пройшли віки,
Ви зберегли нам Україну,
Навіки славні козаки!

(автор невідомий)

1 жовтня в Україні відзначається державне свято - **День українського козацтва**.

Історія українського козацтва - це одна з найвеличніших сторінок життя українського народу. В найтяжчі часи іноземного поневолення козаки виступали справжніми захисниками рідної землі, оборонцями віри, моралі та державницьких традицій України. Це свято - данина всім козакам, які зробили величезний внесок у формування української народності та досягнення Україною незалежності. Саме виникнення козацтва допомогло консолідувати українців у боротьбі проти численних ворогів, які в XV-XVII століттях неодноразово намагалися завоювати українські землі.

Наукова бібліотека НУ «Запорізька політехніка» підготувала віртуальну виставку **«Славні лицарі козацької доби»**, де читачі можуть ознайомитися з книгами про неймовірну атмосферу славних героїчних часів козацької доби та непереможний і незламний дух Богдана Хмельницького, Івана Сірка, Івана Мазепи та Пилипа Орлика.

Богдан Хмельницький

(1595 – 1657)

Цього року виповнюється 430 років з дня народження славетного гетьмана України.

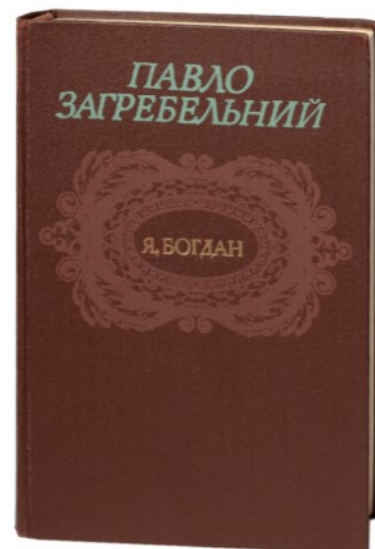
Він був не першим, хто розпочав боротьбу за свободу України. Але саме йому вдалося створити боєздатну армію, сформувати систему гетьманської влади й почати розбудовувати державу. Завдяки діяльності Богдана Хмельницького майже все українство, незважаючи на станові інтереси, виступило єдиною, як ніколи, силою в боротьбі за національне визволення.

Брехуненко Віктор. Богдан Хмельницький / В. Брехуненко. – Київ, 2007. – 72 с.—(Великі українці).

У книзі в науково-популярному стилі розповідається про славетного українського гетьмана Богдана Хмельницького. Простежено його життєвий шлях, роль в організації української Національно-визвольної війни середини XVII ст. та у створенні Української козацької держави. Відображено його таланти полководця, дипломата та державного діяча.

Загребельний П. А. Я, Богдан (Сповідь у славі) : роман / П. А. Загребельний. – Київ; Дніпро, 1986. - 492 с.

У цій книзі автор створює глибокий і багатограний портрет Хмельницького, показуючи його не лише як політичного лідера, але і як людину з власними сумнівами, прагненнями і внутрішніми суперечностями. Роман побудований у формі сповіді.

Пилип Орлик

(1672–1742)

Гетьман в еміграції, автор «Пакти та Конституції прав і вольностей Війська Запорозького» – першої української Конституції.

Серед гетьманів України його постать виділяється не лише тим, що свою гетьманську діяльність він мусив здійснювати за межами України, а й тим, що Пилипу Орлику належить авторство першої в Європі державної конституції. Його енергійна, вперта та невтомна праця зберегла нам традиції, створила певні зв'язки з Європою.

Пилип Орлик і мазепинці. Джерела : [архівні документи доби Івана Мазепи та Пилипа Орлика] / упорядник Тетяна Таїрова-Яковлева. — Київ : Кліо, 2022. — 216 с.

До збірки увійшло листування Пилипа Орлика та Івана Мазепи з тогочасними політичними та державними діячами Європи, яке розкриває обставини та зміст перемовин гетьмана Мазепи щодо формування європейської коаліції, спрямованої проти Москви, та низка інших документів, які містять цінні відомості про політичну ситуацію в Гетьманщині, її повсякденне життя за часів Мазепи, долю мазепинців.

Чухліб Т. Пилип Орлик / Т. Чухліб. - Київ, 2008. - 64 с. - (Великі українці).

У книзі розповідається про одного з найвидатніших українських гетьманів, палких поборників незалежної України, одного з авторів першої української Конституції Пилипа Орлика. Простежено його походження, життєвий шлях, політичні погляди, діяльність на посаді гетьмана.

Іван Мазепа

(1639–1709)

Гетьман, що намагався здобути незалежність України, об'єднавши її землі під своєю владою.

Поза всяким сумнівом, Іван Степанович Мазепа є однією з найяскравіших, найвидатніших і найсуперечливіших постатей української історії. Крім того, що ця постать визначна за своїм масштабом – політичний діяч, військовий, дипломат, меценат, - мало кому в українській історії випала така цікава й непроста доля за життя та після смерті. Характерно, що вже майже триста років, як помер гетьман, а він і сьогодні викликає найрізноманітніші, полемічно загострені, полярні оцінки.

Мицик Юрій. Іван Мазепа / Ю. Мицик. - Київ. : [б.в.], 2007. - 72 с. - (Великі українці).

У книзі в науково-популярному стилі йдеться про визначного українського гетьмана Івана Мазепу. Простежено родовід, життєвий шлях, непересічні людські якості цього Великого Українця. Розгорнуто описано його політичну програму, діяльність на посаді гетьмана як адміністратора, господарника, полководця, мецената, покровителя Православної Церкви. З'ясовано мотиви антиросійського повстання І. Мазепи, спростовано численні фальсифікації, які зображали гетьмана як "зрадника".

Іван Мазепа : худ.-докум. книжка : для сер. і стар. шкіль. віку.
- Київ : Веселка, 1992. - 132 с. - ("Гетьмани України").

Художньо-біографічна книга про гетьмана Лівобережної України. Крім життєпису, містить цікаві документи: вірші, думи Івана Мазепи, любовні послання Мазепи до юної Мотрі Кочубей, дипломатичне листування, універсали та інше.

Іван Сірко

(1610–1680)

Кошовий отаман Запорізької Січі, відомий своєю бойовою вдачею, стратегічним розумом та успішними походами.

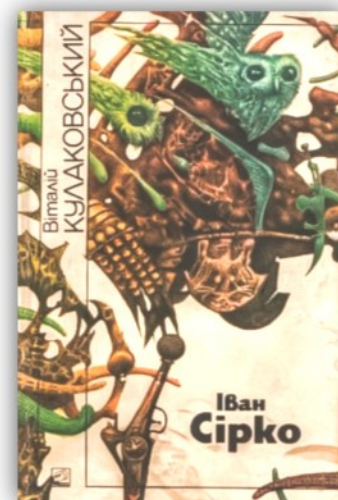
У пантеоні української слави особливе місце займає постать кошового війська Запорозького Івана Дмитровича Сірка. Діяльність Івана Сірка випала на чи не найтяжчий час в історії України, коли потужні супротивні вітри дули з усіх боків на її простір. «Іван Сірко являв собою колосальну особистість серед усіх низових козаків... в усі часи історичного існування Запорозжя», - так писав про нього Д. І. Яворницький. Він був одним з найбільших патріотів рідної землі, одним із найславетніших її звиязців. Здобув перемогу в 65 боях.

Яворницький Д. І. Іван Дмитрович Сірко, славний кошовий отаман війська Запорозьких низових козаків / Д. І. Яворницький. – Донецьк : Промінь, 1990. – 190 с.

Книга присвячена дослідженню життя і подвигів легендарного кошового отамана Запорозької Січі Івана Дмитровича Сірка.

Кулаковський В. М. Іван Сірко : роман. - Київ : Молодь, 1992. - 320 с.

У центрі роману крута і яскрава доля славнозвісного кошового Війська Запорозького — Івана Сірка. Динамічний сюжет, яскраве зображення боїв і походів, нові оцінки відомих історичних подій та постатей.

«СЛАВНІ ЛИЦАРІ КОЗАЦЬКОЇ ДОБИ»

абонемент художньої літератури
(ауд. 510)

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. <https://libgonchar.org/images/stories/DocS/2016/vpostati.pdf>

Видатні постаті козацької доби: вчинки, шляхи, долі

2. <https://surli.lu/gqttdn>

Цікаві факти про українських козаків

3. <https://surli.cc/ftvahq>

День Українського козацтва

4. <https://znaki.fm/uk/events/den-ukrayinskogo-kozactva/>

День українського козацтва

